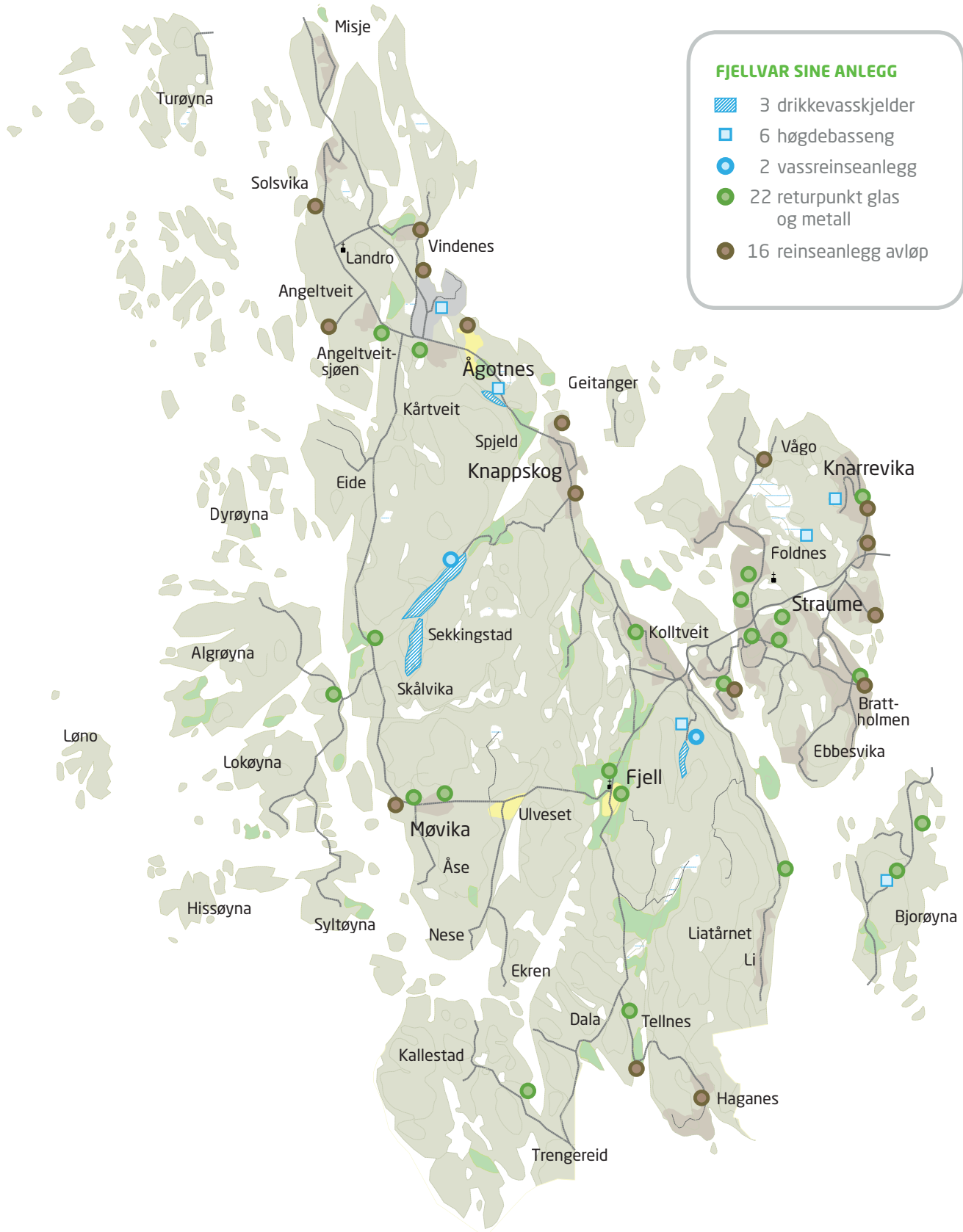

ÅRSMELDING 2017

ÅRSMELDING 2017

INNHALD

Dagleg leiar	5
Utbyggingsprosjekt	6
Målområde	15
Vassforsyning	21
Avløp	22
Renovasjon	25
Styrets rapport	28
Resultatrekneskap	33
Balanse	34
Kontantstraumoppstilling	36
Notar	37
Revisors beretning	48

STYRET 2017

Ole Gerhard Fredheim, leiar av styret
 Elna Nybakk, nestleiar
 Eli Berland, styremedlem
 Tonje Alsvåg, styremedlem
 Reidun Brekke, styremedlem
 Lars Oskar Lie, styremedlem
 Cato Dahle, styremedlem

REVISJON

BDO AS
 Postboks 2760 Møhlenpris
 5836 Bergen

BEDRIFTSLEIING

Bjarne Ulvestad, dagleg leiar
 Stig Hagenes, fagsjef vatn og avløp
 Espen Elstad, fagsjef renovasjon

FJELLVAR

DAGLEG LEIAR

DAGLEG LEIAR HAR ORDET

I framtida må samfunnet innrettast slik at meir materiale kan resirkulerast og brukast til produksjon av nye produkt. Både avfallsbransjen og avløpsbransjen går no gjennom ei omstilling: Vi har primært vore ein aktør som hentar avfall, men er i ferd med å bli distributør og seljar av råvarer, råstoff og energi. På sikt skal det i prinsippet ikkje oppstå avfall. Det skal berre finnast industri som sikrar at ressursane går i sirkulasjon. Men vegen dit er lang.

Potensialet for meir materialgjenvinning er stort og aukar. 77 % av avfallet i Noreg har sitt opphav i næringslivet. Mens industrien har redusert sine avfallsmengder over mange år, har mengda avfall frå bygge- og anleggsverksemd, tenesteytande næringar og private hushald auka jamt. Det er mogeleg å hente ut meir av ressursane i avfallet gjennom auka utsortering.

FjellVAR har starta opp med bygging av avløpsreinseanlegg både på Storanipa og på Krekjebærneset (Ågotnes). Begge desse anlegga vil bli utforma slik at ein ikkje treng kjemikaliar for å reinse avløpsvatnet, noko som er viktig dersom ein vil bruke slammet til gjødsel i til dømes kornproduksjon.

Administrasjonen fekk ei stor utfordring då RenoNorden, som henta inn avfall frå hushald, gjekk konkurs hausten 2017. Heilt uventa var det ikkje, og FjellVAR hadde saman med BIR lagt ein plan for korleis ein skulle handtere ein eventuell konkurs.

Det er blitt gjort ein fantastisk innsats mot marin forøpling i 2017, og totalt blei det samla inn over 70 tonn frå strendene i Sund, Fjell og Øygarden. Utan alle frivillige, aktørar i privat næringsliv, myndigheiter og tilsette kunne vi ikkje fått samla inn ein brøkdel av det som blei rydda i fjor.

Innsatsen alle i FjellVAR gjer, er viktig for å nå dei måla vi og samfunnet har for stadig meir berekraftig bruk av ressursar, og for å gi kundane våre kostnadseffektive og framtidretta løysingar. Det er ingenting som er viktigare for oss enn eit godt omdømme - at innbyggjarane liker oss, bruker oss og stoler på oss. Kvar dag.

Bjarne Ulvestad
DAGLEG LEIAR

UTBYGGINGSPROSJEKT

Kommunestyret vedtok i møte 1. september 2011 ny kommunedelplan for vatn og avløp i Fjell kommune for perioden 2011-2022. Ein viktig del av denne planen er eit ambisiøst handlingsprogram for vidare utbygging av infrastruktur innanfor vatn og avløp.

Heile programmet omfattar investeringar for 905 millionar kroner, og svært mykje av dette er føresett gjennomført i løpet av dei kommande åra. Det vedtekte handlingsprogrammet er lagt ved i vedlegg 1.

Vidare blei det i kommunestyret den 28. november 2013 gjort vedtak om at det nye hovudavløps-reinseanlegget skal liggje i Fjell (alt. F2B).

Utbyggingskostnadene på prosjekta som er fullførte, er totalt sett i samsvar med kostnadene som ligg i handlingsplanen.

STATUS PR. 31. JANUAR 2018

Prosjekt som er bygde og tekne i bruk

VASSLEIDNING TIL EIDE (BESTILT AV KOMMUNESTYRET)

I samband med etableringa av ny vassleidning til Eide blei det gitt eit tilskott på 402.000 kroner (ekskl. mva). Arbeidet er fullført.

PROSJEKT 1: HAGGARDVATN

Tilrettelegging for å kunne ta i bruk Haggardvatn som krisevatn. Utført.

PROSJEKT 2: ENGESVATNET

Søknad om konsesjon for regulering av Engesvatnet er godkjent på vilkår av NVE. Det er gitt ei maksimal reguleringstid på 10 år. Vilkåra er truleg for strenge til at det vil vere rett å starte ei oppdemming av vatnet.

PROSJEKT 3: DAM PÅ FJÆREIDE / OPPGRADERING AV EKSISTERANDE DAMMAR

Ny dam sikkerheitsforskrift har medført at dammane våre må forsterkast. Bildevatn, Signalvatn og Haggardvatn er oppgraderte. Forsterking av dammen på Fjæreide vil truleg starte opp i 2018.

PROSJEKT 4: KØRELEN

(UTGREIINGAR OG KONSESJONSSØKNAD)

Arbeidet har blitt utført saman med Sund kommune / Sund VA. Konsesjon på regulering og uttak av vatn er gitt av NVE.

PROSJEKT 5: BILDEBAKKEN VBA

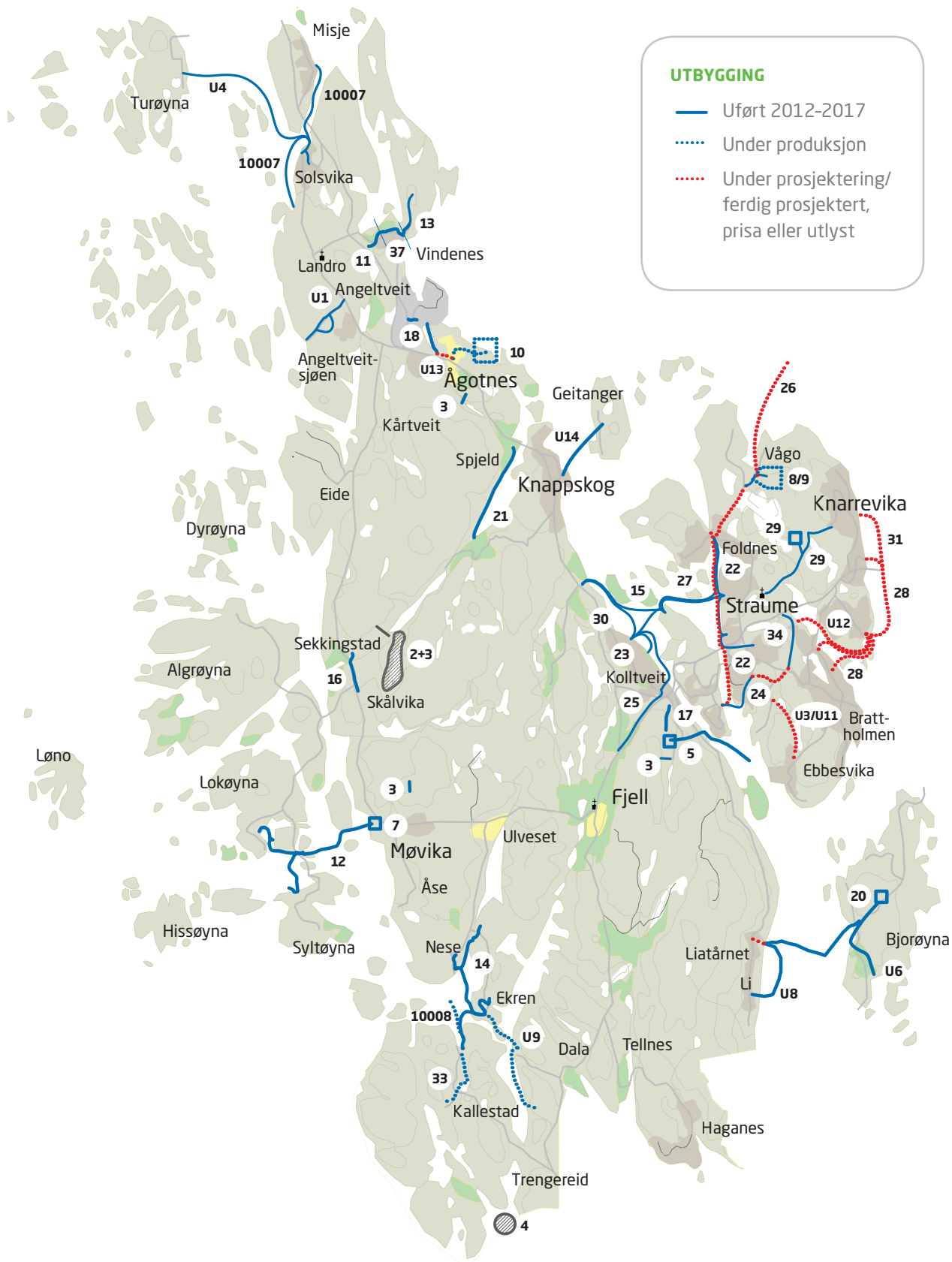
Nytt vasshandsamingsanlegg på Bildebakken blei fullført i 2013 og er teke i bruk.

PROSJEKT 7: AVLØPSREINSEANLEGG VEST, MØVIK RA

Prosjektet omfattar nytt avløpsreinseanlegg for området Fjell-Ulveset-Møvik-Skålvik, med plassering ved kaien i Møvik. Prosjektet er fullført.

PROSJEKT 11: VINDENES-SKÅRANE

I samband med etablering av fortau frå hovudvegen til Skårane/Vindenes blei det også lagt ned vassleidningar. Prosjektet er fullført.

Gjenbruk av gamle ledninger fra Solsvik til midlertidig ledning for Bjørøy syd.

PROSJEKT 12: SYLTØY, LOKØY OG FLOGØY

Prosjektet omfattar nye vassleidningar frå Møvik til Syltøy, Lokøy og Flogøy. Prosjektet omfattar òg utsleppsleidning frå Møvik. Arbeidet er fullført.

PROSJEKT 13: VINDENES GARD

Prosjektet er fullført.

PROSJEKT 14: EKREN-NESE

Prosjektet blei fullført og tatt i bruk i 2012.

PROSJEKT 15: MORLANDSTØ-ÅTTRINGEN-STRAUME

Sjøleidningen til Bildøyna og Åttringen er fullført. Ny pumpestasjon ved Åttringen blei teken i bruk sommaren 2016.

PROSJEKT 16: APALVÅGEN - SKÅLEVIK SKULE

Ny pumpestasjon i Apalvågen og ny leidning til skulen. Avløpet blir då ført vidare til nytt reinseanlegg på Møvik. Fullført.

PROSJEKT 17: BILDØYBAKKEN

Leidningane til høgdebassenget var for små og måtte skiftast ut. Fullført.

PROSJEKT 18: SAMANKOPLING VED ÅGOTNES

Arbeidet er fullført og blei teke i bruk i august 2013. Saman med ny vassleidning i Fjæreidepollen har dette auka vassforsyningskapasiteten monaleg i nordre del av Fjell kommune.

PROSJEKT 20: HØGDEBASSENG PÅ BJØRØYNA

Fullført sommaren 2015.

PROSJEKT 21: FJÆREIDEPOLLEN,

Ny vassleidning i Fjæreidepollen. Prosjektet er fullført.

PROSJEKT 22: AVLØPSSANERING OG KAPASITETSAUKE I STRAUME-OMRÅDET

Ny avløpsleidning frå Sartor-området, tunnel til sjøfronten og vidare til Foldnes. I tillegg er pumpestasjonen på Straume oppgradert med nye pumper. Det blir utført opprydding av avløpssituasjonen på Straumsfjellet, og avløpsvatnet skal førast ned til ny pumpestasjon i Arefjord. Ny avløpsleidning er lagt i vegen mellom Arefjord og Storskaret i samarbeid med Statens vegvesen. Det er også lagt ny vassleidning i tunnelen mellom Sjøfronten og via sjakt og opptil Foldnesvegen. Fullført.

PROSJEKT 23: AVLØPSSANERING PÅ KOLLTVEIT

Delar av arbeidet er fullført, blir delt inn i etappar.

PROSJEKT 27: KOLLTVEIT - NORDRE BILDØYNA - FOLDNES

Arbeidet er fullført.

PROSJEKT 29: HØGDEBASSENG PÅ BURDALSFJELLET

Prosjektet er fullført.

PROSJEKT 30: MORLANDSTØ - KOLLTVEIT

Eksisterende avløpsreinseanlegg på Morland er teke ut av drift. Avløpet blir no ført til Kolltveit og vidare til Våge. Arbeidet er fullført.

PROSJEKT 33: AVLØPSSANERING PÅ KALLESTAD

Første byggetrinn er prosjektert (avløpsleidning til sjø), og anbodskonkurranse er gjennomført. FjellVAR AS vil ha avklart om det samstundes skal leggjast ny vassleidning frå Ekren.

PROSJEKT U1: ANGELTVEITSJØEN

Anleggsarbeidet på byggetrinn 1 blei fullført våren 2014. I første omgang vil ein føre avløpet ned til slamavskiljar ved sjøen, som på sikt skal byggjast om til pumpestasjon, og leie avløpet til nytt hovudreinseanlegg på Ågotnes (byggetrinn 2).

PROSJEKT U4: SOLSVIKA - MISJE - TURØYNA

Vassleidning til Turøyna og Misje er ferdig.

PROSJEKT U6: SØRE BJORØYNA

Ny vassleidning til Søre Bjorøyna blei fullført i 2017.

PROSJEKT U8: BJORØYNA - LIASKJÆRET

Prosjektet er fullført.

PROSJEKT U14: GEITANGER

Ny vassleidning til Geitanger blei lagd i 2016.

Kommunalt vatn til Lie og Liaskjæret, sjøleidning på veg mot Liaskjæret.

Prosjekt under bygging

PROSJEKT 8, 9: NYTT HOVDREINSEANLEGG FOR AVLØP
FjellVAR AS er i gang med bygging av nytt avløpsreinsanlegg på Våge, og følger så langt framdriftsplanen med ferdigstilling innan utgangen av 2019.

PROSJEKT 10: AVLØPSREINSEANLEGG PÅ ÅGOTNES
Anleggsarbeidet er starta opp med sprenging av tomt og etablering av fortau til anlegget.

PROSJEKT 24: SØRE BILDØYNA - STRAUME,
Første byggetrinn er fullført. Prosjektering for del II er i gang.

PROSJEKT 25: TRENGEREID - FJELLSPOLLEN - BILDENUTEN
Dette er hovudvassleidningen frå Kørelen til Bildenuten. Delar av leidningen vil bli lagde i samband med utbygging av Blommen/Kolltveit (Blommen - Kolltveit skule). Det er også lagt ned vassleidning frå Ekren til Dalseide/Trengereid.

PROSJEKT 33: AVLØPSSANERING PÅ KALLESTAD
Første byggetrinn er fullført (avløpsleidning til sjø) samstundes med ny vassleidning frå Ekren til Kallestadvika. Arbeidet opp til Kallestad er sett i gang.

PROSJEKT U9: TRENGEREID - KALLESTAD
Under bygging.

Nytt hovedreinsanlegg på Litle Sotra, Storanipa.

Prosjekt under prosjektering

PROSJEKT 10: ÅGOTNES AR

Arbeidet med bygging av nytt avløpsreinseanlegg på Ågotnes pågår, og er forventa ferdigstilt innan utgangen av 2019. Som følge av at anlegget er flytta til Krekjebærneset vil kostnaden bli omlag 12 millionar kroner høgare.

PROSJEKT 26: UTSLEPPSLEIDNING I VÅGO

Prosjektering er i gang.

PROSJEKT 28: BRATTHOLMEN - VALEN - KNARREVIK

Prosjektet heng saman med nytt hovudreinseanlegg for avløp. Prosjektering er i gang.

PROSJEKT 31: HJELTERYGGEN - KNARREVIK

Prosjektet heng saman med nytt hovudreinseanlegg for avløp. Prosjektering er i gang.

PROSJEKT 34: SOTRASAMBANDET - KNARREVIK

Prosjektering av ny vassleidning Storskaret-Arefjord er fullført.

PROSJEKT U3/U11: IDRETTSVEGEN - EBBESVIKA

Prosjektering er fullført. Oppstart er avhengig av utbyggar.

Tomt for reinseanlegg/prosessanlegg på Krekjebærneset på Ågotnes.
Grunnarbeider er kontrahert og under planlegging sammen med selve bygget.

Utbyggingskostnader

Prioritet nr. / KS-sak	Prosjektnamn	Kostnadsramme	Sluttkostnad	Avvik i høve til KDP
68/10	Vassleidning Eide	1 200 000	401 500	- 798 500
PS74/2011	Lagerbygg gjenvinningsstasjon	1 300 000	1 286 636	- 13 364
5-PS79/2013	Bildøybakken VBA	25 300 000	24 809 854	- 490 146
PS48/2014	Vass- og avlaupsleidningar Solsvik	15 000 000	15 900 996	900 996
4	Kørelen (utgreiing og konsesjonssøknad)	2 500 000	436 839	- 2 063 161
7	Møvik avløpsreinseanlegg	25 000 000	20 322 038	- 4 677 962
11	Skårane	3 200 000	2 328 356	- 871 644
12	Syltøyna, Lokøyna og Flogøyna	9 000 000	7 688 706	- 1 311 294
13	Vindenes gard	4 800 000	6 262 600	1 462 600
14	Ekren og Nese	5 700 000	8 445 772	2 745 772
15	Morlandstø - Åttringen - Straume	23 000 000	24 743 273	1 743 273
16	Apalvågen - Skålvik skule	4 700 000	4 329 077	- 370 923
17	Bildøybakken VBA	5 400 000	7 186 943	1 786 943
18	Samankopling Ågotnes	2 600 000	2 162 560	- 437 441
20	Høgdebasseng Bjorøyna	6 400 000	5 241 652	- 1 158 348
21	Fjæreidepollen	2 100 000	3 879 012	1 779 012
27	Kolltveit - Nordre Bildøyna - Foldnes	17 400 000	14 198 900	- 3 201 100
29	Høgdebasseng Burdalsfjellet	25 000 000	21 819 631	- 3 180 369
30	Morlandstø - Kolltveit	6 500 000	2 001 619	- 4 498 381
38	Miljøovervaking/resipientgransking	2 500 000	2 322 190	- 177 810
U1	Angeltveitsjøen	6 100 000	4 067 658	- 2 032 342
U4	Solsvika - Misje - Turøyna	11 400 000	6 903 714	- 4 496 286
U8	Bjorøyna - Liaskjæret	6 900 000	6 052 757	- 847 243
U14	Geitanger	3 000 000	4 126 823	1 126 823
FORNYING/ REHAB.	Utsifting av vassleidning Nordvik	2 650 636	2 650 636	-
	Nye pumper, div. stasjoner	302 052	302 052	-
	Plasthall Ågotnes	596 190	596 190	-
	Pumpestasjon Foldnes	1 295 016	1 295 016	-
	Totalt	220 843 894	201 763 000	- 19 080 894

Prosjekt der planlegginga ikkje er starta opp

PROSJEKT 6: KØRELEN VBA

Konsesjonssøknad godkjent.

PROSJEKT 19: EBBESVIK - ØVRE SNEKKEVIK

Spleiselag mellom FjellVAR, Fjell kommune og Statens vegvesen. Fjell kommune styrer framdrifta.

PROSJEKT 32: LANDRODALEN

Prosjektet er ikkje starta opp.

Sekkepostar

Det er i kommunedelplanen sett av ein årleg sum til diverse tiltak (rehabilitering/fornyning). Følgjande prosjekt er gjennomførte eller under planlegging:

VASSLEIDNING NORDVIK

I samband med legging av ny vassleidning til Ekren og Nese oppdaga ein at dimensjonen på Nordvik var for liten. Denne blei skifta ut i 2012. Totalkostnad: 2,2 mill. kroner.

VINDENES KAI - SKÅRANE

I samband med at kommunen starta med utbetring av også denne vegstrekninga, nytta FjellVAR AS høvet til å leggje nye vass- og avløpsleidningar. Arbeidet blei fullført i 2013 med ein totalkostnad på 1,5 mill. kroner.

RESIPIENTGRANSKING

FjellVAR AS har gjennomført resipientgranskning i 2012, med ein kostnad på ca. 2,6 mill. kroner. På bakgrunn av resultatet av denne undersøkinga er det søkt om fritak for sekundærreinsing for det nye hovudavløpsreinsanlegget på Litle Sotra.

SANERING AV AVLØP SOLSVIK OG NY VASSLEIDNING TIL SOLSVIK

Byggearbeidet er fullført og teke i bruk.

MÅLOMRÅDE

MÅLOMRÅDE FOR FJELLVAR 2013-2018

FjellVAR har gjennomført ein strategiplan for 2013 - 2018.
Det er definert sju mål for selskapet i perioden.

MÅLOMRÅDE	AMBISJONAR
Relasjon til eigar	→ Best på organisering av VAR-tenester i Noreg
Vatn	→ Nok drikkevatt med høg kvalitet
Avløp	→ Inga forureining som skader natur og miljø
Renovasjon	→ Berekraftig og kostnadseffektiv avfallshandtering
Miljø og energi	→ Fjell kommunes fremste miljøbedrift
Kundar og samfunnskontakt	→ Best på kundeoppleving
Organisasjon og kompetanse	→ Mest attraktive VAR-arbeidsplass

Relasjon til eigar

MÅLOMRÅDE

Selskapet skal ha ein effektiv driftsmodell

Kapasitet og kvalitet

God dialog med eigar

Oppfylle forventningar som eigar har gitt gjennom planverk og vedtak

RESULTAT

FjellVAR AS deltek i benchmarking som syner at selskapet er blant dei mest driftseffektive blant deltakarane.

Selskapet leverer tenester av god kvalitet og tilstrekkeleg kapasitet.

Selskapet deltek i faste dialogmøte med administrasjonen i Fjell kommune og etter behov i utval og møte med ordførar.

I all hovudsak følgjer selskapet handlingsplanen i kommunedelplanen for vatn og avløp. Ved driftsoptimalisering og betre utsortering av avfall bidrar selskapet til at Fjell kommune kan nå måla i energi- og miljøplanen.

Vatn

MÅLOMRÅDE

Vasskvalitet

Abonnentar

Sikkerheit og kapasitet

Vassforsyningsnett

RESULTAT

Ingen avvik i forhold til drikkevassforskrifta. Prøvepunkt over heile distribusjonsnett. Tilsyn med tilbakeslags-sikring er utført for risikoabonnenter.

Fjernavlesne vassmålarar er ytterlegare forseinka. Ny tid haust 2018.

HB Steinsfjellet (Foldnes) ferdig og teke i bruk. Gjensidig avtale med Bergen kommune om reservevatn på plass via ny Sotrabru. Klausulering av Kørelen pågår.

Utbygging av overvaking er i gang.
Lekkasje:
2011: 48 %
2012: 36 %
2013: 26 %
2014: 25 %
2015: 18 %
2016: 11 %
2017: 6 %
Lokale vilkår for tilknytning ikkje fastsett.

Avløp

MÅLOMRÅDE

Struktur, kapasitet og kvalitet

Tilknytingsprosent

Restprodukt

RESULTAT

Reguleringsplan for Storanipa RA er godkjent og anleggsarbeidet er starta opp. Ferdigstilling i 2020/21.

Reguleringsplan for Krekjebærneset RA er under arbeid.

Utbygging av overførings-leidningar er i gang. Kartlegging og utbetring av lekkasjar er i gang.

Store Sotra 2015: 55 %
Litle Sotra 2015: 85 %
Store Sotra 2017: 57 %
Litle Sotra 2017: 88 %

Vurdering er i gang i samband med pågåande prosjektering av Storanipa RA.

Renovasjon

MÅLOMRÅDE

Avfallsmengder frå hushalda

Utsorteringsgrad

Kundetilfredsheit knytt til renovasjon

Tal nedgravne løysingar

RESULTAT

2011: 11 492
2012: 11 714
2013: 10 468
2014: 11 349
2015: 11 362
2016: 11 050
2017: 11.968

2012: 61,5 %
2013: 66,3 %
2014: 61,0 %
2015: 67,3 %
2016: 65,4 %
2017: 71 %

2010: 75 %
2012: 77 %
2014: 78 %
2016: 79 %

2014: 9
2015: 12
2016: 15
2017: 32

KOMMENTAR

Tala er korrigererte for næringsavfall.

Sorteringsgraden er knytt til gjenbruksstasjon i Lonavegen på Straume.

Basert på målingar i samband med benchmarking.

Nedgravne løysingar finst på Straume og Ågotnes.

Miljø og energi

MÅLOMRÅDE

Energiforbruk

Miljøfyrtårn

RESULTAT

2010: 2 164 454
2011: 2 169 198
2012: 2 047 315
2013: 1 910 774
2014: 1 880 447
2015: 1 281 590
2016: 1 089 717

2017:
- Innkjøp av miljømerkte produkt + 20
- Miljøsertifiserte leverandørar + 12
- Intern sorteringsgrad 87 %

KOMMENTAR

Stor vekt på å redusere energiforbruket.

Fokus på miljø i intern drift. Årleg rapportering for å dokumentere utviklinga.

Kunder og samfunnskontakt

MÅLOMRÅDE

Kvalitet på kunderegister

Responstid på sakshandsaming: under 10 dagar

Kundemeldingar elektronisk

Ny elektronisk tømmeapp

RESULTAT

Vi har kvalitetssikra heile kunderegisteret og avdekt 8 % avvik som er fakturert tilbake i tid.

2013: 8 dagar
2014: 4,4 dagar
2015: 4,1 dagar
2016: 2,1 dagar
2017: 2,5 dagar

2013: 2 517
2014: 2 571
2015: 4 862
2016: 6 705
2017: 4 542

2015: 2 766 brukarar
2016: 4 200 brukarar
2017: 8 710 brukarar

FjellVAR har eit godt samarbeid med lokalt Nav og vi hadde i 2017 to deltakarar inne i arbeidspraksis og gjennom introduksjonsprogrammet for flyktningar.

FjellVAR har det som policy at vi skal ta samfunnsansvar der vi kan og legge best mogleg til rette for både innbyggjarar og kommunen. Det gleder oss spesielt at nye folk finn seg godt til rette hos oss og er med å bidrar positivt i arbeidsmiljø og med høg kvalitet i utføring av tenestene.

Vi har samarbeid og løypande dialog med Nav, Trigger, Live2learn og A2G når det gjelder arbeidspraksis og utprøving av restarbeidsevne.

TRIGGER

live2learn
fjerlagia opplæringskontor

A2G

Undervisning/informasjon på introduksjonsprogram, Fjell kommune

Målet med introduksjonsprogrammet er å gje deltakarane grunnleggjande ferdigheiter i norsk, grunnleggjande innsikt i norsk samfunnsliv og førebu dei til arbeid eller utdanning.

Her stiller FjellVAR opp og informerer om kildesortering/gjenvinning og kva man kan/ikkje kan kaste i toalettet, tømmealender for bosshenting,

MÅLOMRÅDE

Utvikling av elektroniske postlister

Utvikling av nye nettsider og andre kanalar i sosiale medium

Utgående elektronisk faktura

Inngående elektronisk faktura

RESULTAT

2013: 3913
2014: 4506
2015: 10097
2016: 14609
2017: 8 538

2015: 10 517 brukarar
2016: 16 955 brukarar
2017: 16 608 brukarar

2013: 0
2014: 2 %
2015: 51 %
2016: 61 %
2017: 63 %

2013: 5 %
2014: 20 %
2015: 80 %
2016: 92 %
2017: 94 %

Organisasjon og kompetanse

MÅLOMRÅDE

Sjukefråvær

Fråvær som følge av ulykker på arbeid

RESULTAT

2012: 3,8 %
2013: 3,4 %
2014: 1,9 %
2015: 1,8 %
2016: 1,6 %
2017: 1,5 %

2012: 0 %
2013: 0 %
2014: 0 %
2015: 0 %
2016: 0 %
2017: 0 %

- IA-bedrift til 2018
- Godkjenning som lærlingbedrift
- Arbeidsmiljøundersøking: tilsette med god motivasjon og høg trivsel

VASSFORSYNING

VATN

Vasskvalitet

I 2017 blei det teke 565 vassprøver ulike stader på nettet. Kvaliteten er god. Vi har hatt nokre mindre avvik på jern og kimental på Hjelteryggen, Solsvik og Møvik. Dette har ikkje hatt bruksmessige konsekvensar.

Lekkasje

Lekkasjen er no på ca. 6 %. Dette er eit historisk lågt tal som vi for fem år sidan berre kunne drøyme om. Arbeidet som er blitt gjort med lekkasjesøking og registrering av abonnentar, har vi verkeleg grunn til å vere stolte av.

Vassproduksjon

Ved årsslutt var 8 102 husstandar, 642 bedrifter, 342 fritidsbustader og 71 naust knytte til offentlig vatn.

Totalt vassforbruk frå Fjæreide, Bildøyfjellet og Kørelen vassverk:

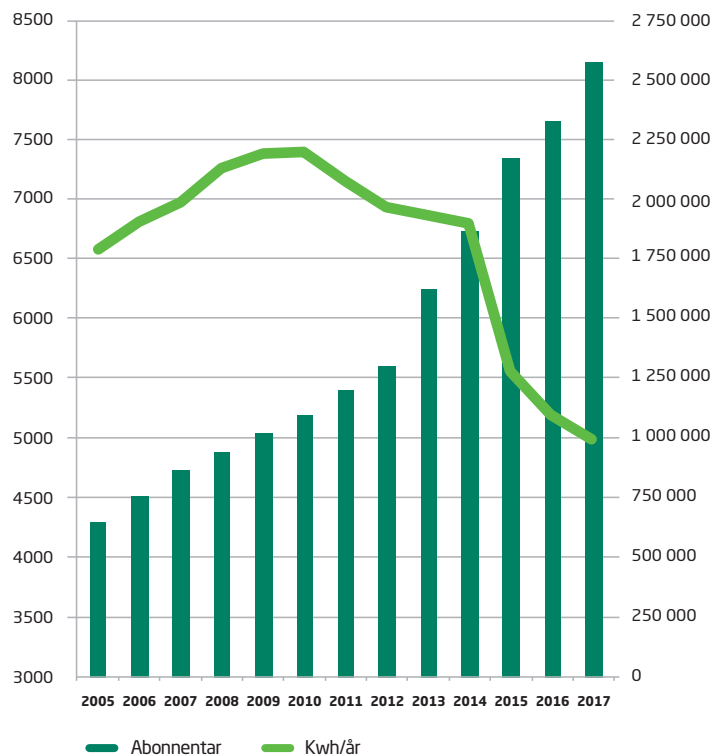
$$\begin{aligned}
 & 1\,565\,192 \text{ m}^3 \\
 + & 831\,337 \text{ m}^3 \\
 + & 25\,404 \text{ m}^3 \\
 = & 2\,421\,933 \text{ m}^3
 \end{aligned}$$

Ein reduksjon på 27 193 m³ frå 2016.

Vassmålar

Ny ordning for montering av vassmålarar i Fjell kommune blei vedteken i kommunestyret 17. desember 2015. Dei første vassmålarane skulle etter planen vore klare for utlevering hausten 2017. Det har ikkje skjedd. På grunn av erfaringar frå kommunar som har klaga til KOFA, og fordi det kjem nye reglar om personvern, ventar vi på juridiske avklaringar om dette før vi hentar inn prisar.

VASSFORBRUK OG ENERGI

**Pumpene på vassreins-
anlegget på Fjæreide.**

AVLØP

Kvalitet

Alle avløpsanlegga inngår i KOSTRA-rapporteringa. Alle prøveparametrar er teoretisk utrekna, då anlegga ikkje er tilrettelagde for prøvetaking, med unntak av Møvik RA. Fylkesmannen har gitt dispensasjon til dette. Utrekninga viser at vi ligg innanfor reinsekrava med god margin for alle slamavskiljarane, medan silanlegga på Brattholmen og Våge ikkje klarer kravet.

Brattholmen reinseanlegg er verstingen blant anlegga. Her er det nesten ikkje reinseffekt igjen. Arbeid med sanering og overføring til Valen reinseanlegg er i gang.

Våge reinseanlegg vil ha for stor belastning fram til det nye anlegget i Storanipa blir sett i drift. Dette viser også reinseffekten, som har gått ned til 30 g/pe pr. døgn (krav: 50 g).

Kapasitet

Slamavskiljaren i Mathopen på Ågotnes har blitt utnytta enda meir i løpet av 2017. Her er kapasiteten no sprengd. Vi er også godt over utsleppsløvet. Dette kan få konsekvensar for nybygging fram til nytt reinseanlegg er på plass på Krekjebærneset.

Slamavskiljaren på Søre Bildøy har også fått midlertidig auka belastning på grunn av saneringa som er i gang. Her er vi også godt over utsleppsløvet. Slamavskiljarane elles har bra kapasitet.

For silanlegga er det Brattholmen, Hjelteryggen og Våge RA som ikkje har kapasitet til meir. Brattholmen RA er det eldste silanlegget vi har, og det fungerer ikkje lenger som det skal. Reinseresultatata er òg svært dårlege. Hjelteryggen RA reinsar godt. Dessutan er Hjelteryggen ferdig utbygd. Såleis er det ikkje behov

Avløpsreinseanlegg på Møvika.

for større kapasitet på dette anlegget. Våge RA har midlertidig fått overført avløpsvatn frå ulike stader i samband med legging av nye overføringsleidningar mot Storanipa RA.

Både Brattholmen, Hjelteryggen og Våge skal overførast til det nye reinseanlegget på Storanipa. Silanlegga elles har bra kapasitet fram til dei blir sanerte vekk. Ca. 18 400 personar er i dag knytte til offentlege avløp. Vi har levert ca. 578 tonn slam frå reinseanlegga våre, fordelt på 198 tonn frå silanlegga og 380 tonn frå slamavskiljarane.

Lekkasje/innlekking

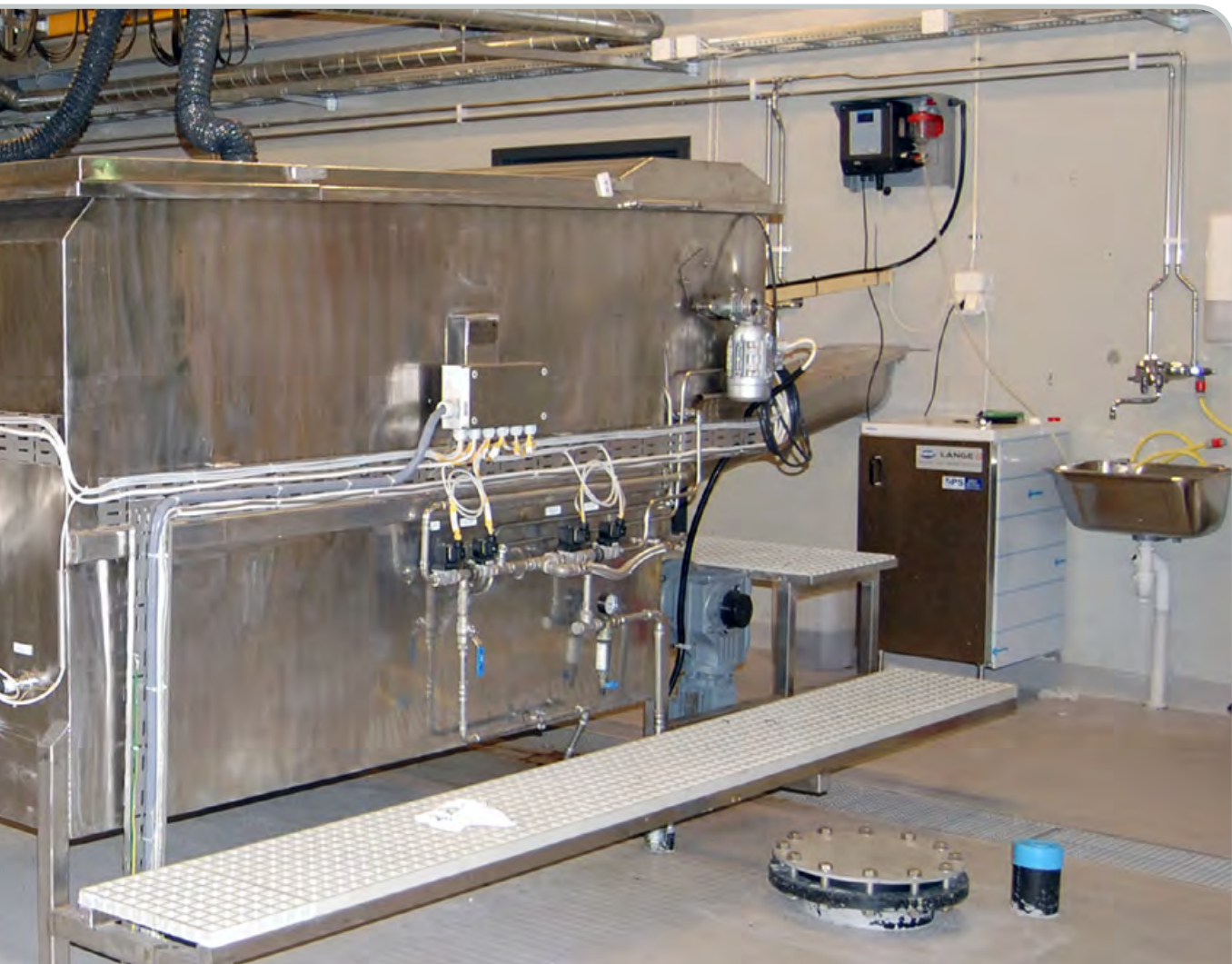
Arbeidet med kartlegging og tilstandsregistrering av innlekkasje av overvatn har gått føre seg også i 2017. Lekkasjar blir utbetra etter kvart. Arbeidet er svært viktig for å redusere energiforbruket og auke kapasite-

ten i åra framover. Fylkesmannen stiller òg strenge krav til oss når det gjeld systematisk tilstandsregistrering og utbetringar.

Slam

Innsamling, transport og mottak av slam var ute på anbod i januar 2016. Johny Birkeland Transport AS fekk jobben, same firma som førre periode. Avtalen gjeld i fire år, frå juni 2016, med ein årleg kostnad på omlag 2,8 mill. ekskl. mva. Avtalen omfattar tømning av både private og offentlege slamavskiljarar samt silanlegg.

Ca. 2400 private slamavskiljarar blir tømde i løpet av ein toårsperiode, noko som er ein normal tømme-frekvens for slike tankar. 11 kommunale tankar og 5 silanlegg er tømde i 2017. 630 tonn frå private tankar, 380 tonn frå kommunale tankar og 198 tonn frå silanlegga gir totalt 1208 tonn.

AVLØP

RENOVASJON

RENOVASJON

Mottak av marint avfall på gjenbruksstasjonen på Straume.

Marin forsøpling

I 2017 har vi både lokalt, nasjonalt og internasjonalt hatt auka fokus på marin forsøpling. Jarle Kval, som blei avliva på Vindenes med ein masse plast i magen, vekte kjensler langt utover landegrensene og sette søkelyset på eit stort internasjonalt problem: plast og generell forsøpling av verdshava. Det var i 2017 fleire store og små ryddeaksjonar i Fjell, og enkelte brukte mykje av fritida si på å plukke marint avfall. FjellVAR har heile tida støtta opp om arbeidet, og vi har både henta inn og teke imot fleire tonn med avfall.

Med tilskot frå Miljødirektoratet starta FjellVAR hausten 2017 opp eit skuleprosjekt knytt til marin forsøpling og ei ordning med pant på plast. «Pant på plast» er eit pilotprosjekt for å finne ut kva som skal til for å auke plastinnsamlinga. I alt var 550 skuleelevar med på prosjektet i 2017.

Skuleelevar på strandrydding og coastering.

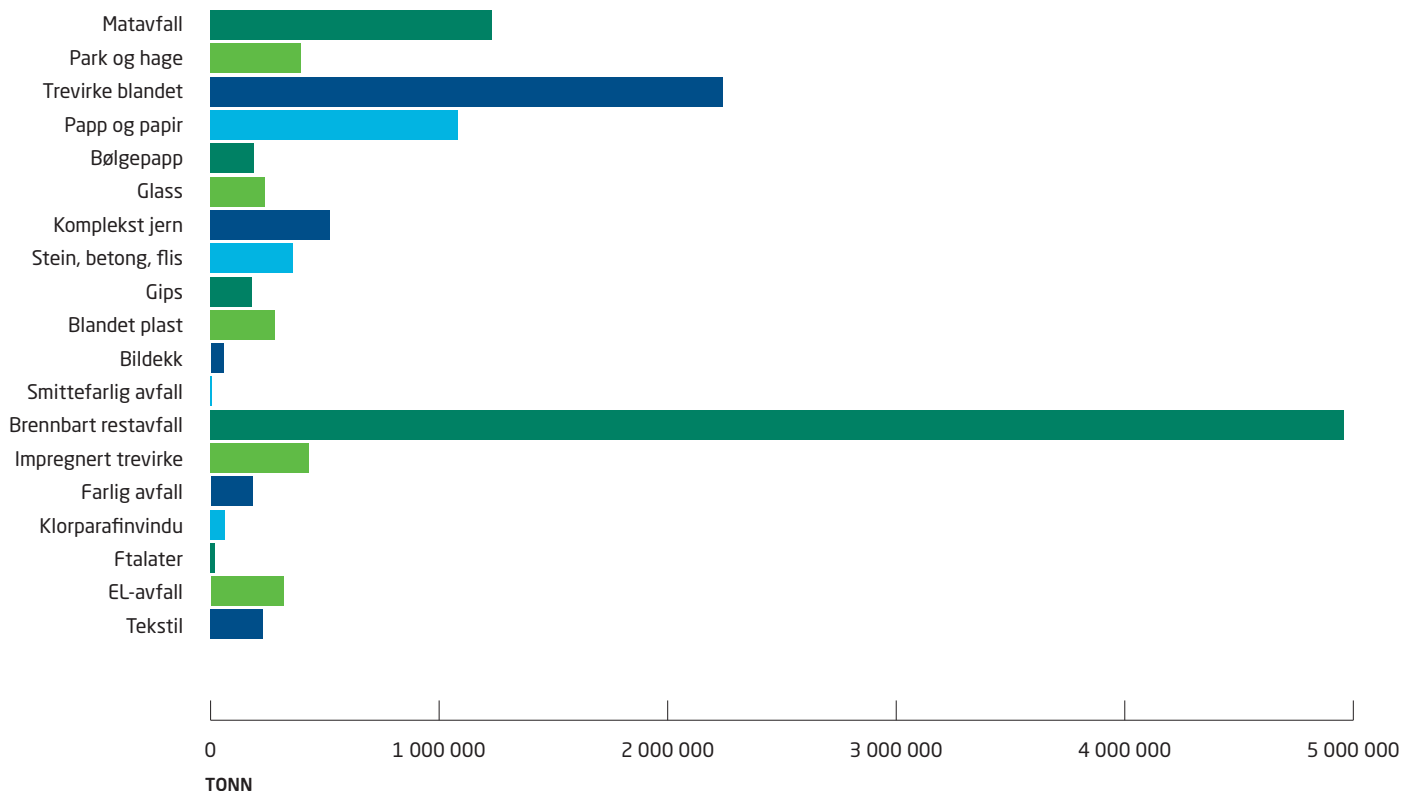
RenoNorden-konkursen

Vår avtale med RenoNorden blei brått avslutta då selskapet gjekk konkurs i september 2017. Selskapet stod for innsamling av restavfall, papir og plast frå både hushald og næringsliv i Fjell kommune. Konkursen førte til at FjellVAR lét BIR Transport AS ta over innsamlinga. Dette blei gjort utan at det blei opphald i innsamlinga frå kundane.

Avfallsplan

I desember 2017 vedtok Fjell kommunestyre avfallsplan og renovasjonsteknisk norm for kommunen. Både plan og norm er viktige verktøy for styring av renovasjonsarbeidet framover. Fjell kommune har vedteke at vi skal arbeide mot eit mål om at 60 % av avfallet blir materialgjenvunne i 2025. Det er eit ambisiøst mål, og FjellVAR vil i perioden fram til 2025 gjere fleire grep for å nå dette målet.

FORDELING AV FRAKSJONAR 2017

Terje Skogedal, nøgd kunde i bruktbua vår.

Bruktbua

I 2017 har tal gjenstandar som har hamna i bruktbua, auka kraftig. Tal besøkande har auka tilsvarande, og det er no svært populært å ta seg en tur innom bruktbua vår. Folk kjem eins ærend for å gå dit. Vi har i 2017 innført ei maksimal opphaldstid på 30 minutt i bua for å unngå kaotiske tilstandar.

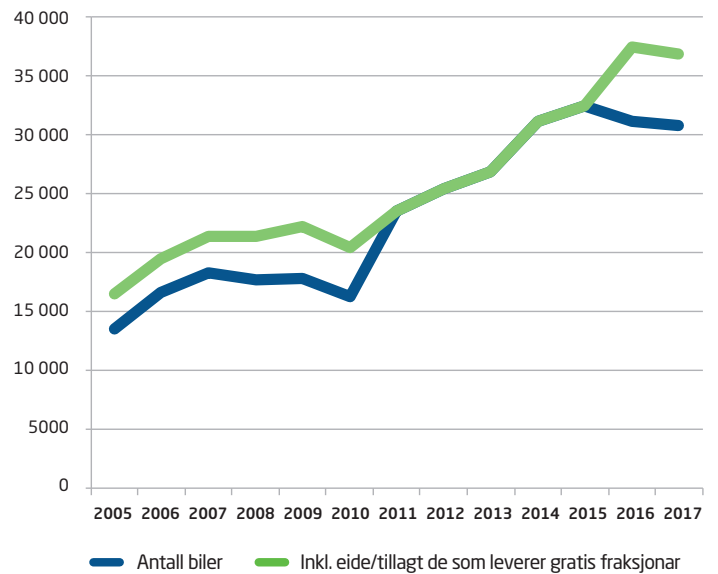
Utbygging

Det blir bygd større og høgare i kommunen. Spesielt på Straume og Ågotnes stiller det krav til nye innsamlingsløyisingar. Ved høghus er nedgravne oppsamlings-einingar i dag det vanlege. Ei slik nedkastsøyle er nok til 30-50 husstandar og tek svært lite plass.

Kompetente tilsette og gode arbeidsforhold

FjellVAR samanliknar seg regelmessig med andre renovasjonsverksemdar for å sjekke at vi utviklar oss i takt med resten av samfunnet. Vi er svært glade for å sjå at dei endringane vi har gjort, har bidrege positivt til driftseffektiviteten vår. Samstundes som vi har auka effektiviteten, er trivselen stor blant medarbeidarane, og sjukefråværet er historisk lågt: 1,5 % i 2017.

BILAR TIL GJENBRUKSSTASJONEN

Nedgravde containere ved Straumfjellet Panorama.

STYRETS RAPPORT

Verksemda

Fjell vatn, avløp og renovasjon AS (FjellVAR) blei stifta den 20.01.03. Selskapets vedtektsfesta føremål er å stå for forvaltning, planlegging, utbygging og drift av vass- og avløpsanlegga i Fjell kommune samt anna verksemd knytt til desse områda. Selskapet skal vidare vere ansvarleg for innsamling og gjenvinning av avfall.

I tillegg driv selskapet med ei mindre verksemd knytt til innsamling og handsaming av næringsavfall, i all hovudsak frå skular og barnehagar. Innsamling av avfall frå skular og barnehagar er i samsvar med forskrift definert som næring.

Eigar

Fjell kommune eig 100 % av aksjane i selskapet.

Vesentlege hendingar og utviklingstrekk i 2017

RenoNorden AS, som samla inn avfallet frå hushalda, gjekk konkurs i august 2017. FjellVAR AS hadde på førehand laga ein beredskapsplan og førebudd seg på at RenoNorden AS kunne bli slått konkurs, og sikra dermed at hendinga ikkje førte til store problem med innsamling av avfall.

Selskapet starta i september 2017 opp med sprenging av fjellhallen til det nye avløpsreinseanlegget på Storaniipa. Selskapet starta også opp med grunnarbeid

og etablering av fortau inn til det nye avløpsreinseanlegget på Krekjebærneset (Ågotnes).

Arbeidsmiljø og likestilling

Styret i selskapet har sju medlemmar, fire kvinner og tre menn. Totalt er det 29 tilsette fordelt på tre kvinner og 26 menn. Ved rekruttering til styre, utlysing av ledige stillingar, fastsetjing av løn osv. legg selskapet vekt på likestilling og på at personar av begge kjønn skal handsamast så likt som råd er.

Verksemda har eit godt arbeidsmiljø og gode samarbeidstilhøve. Det totale sjukefråværet i 2017 var 1,5 % (2015: 1,6 %), og av dette var korttidsfråværet på 1,5 % (2015: 1,6 %). FjellVAR AS er ei IA-bedrift, med tett oppfølging av tilsette under sjukefråvær og iverksetjing av førebyggjande tiltak. Dette inneber mellom anna eit nært samarbeid med bedriftshelsetenesta vår, Aktimed.

Det har ikkje vore personskade eller materielle skadar som har medført fråvær.

Forskning og utvikling

Selskapet har ikkje gjennomført forskning eller utvikling av nye produkt i eigen regi.

Klima og miljø

FjellVAR AS er ei miljøbedrift og har ansvar for å ta vare på det ytre miljøet knytt til vatn, avløp og renovasjon. Selskapet er såleis ein betydeleg bidragsytar til eit godt ytre miljø. Selskapet fokuserer på reduksjon av energi- og vassforbruk, og det er styret si oppfatning at selskapet har oppnådd svært gode resultat.

Selskapet er godt i gong med sanering av 13 avløpsreinsanlegg som skal erstattes med tre større anlegg med betre reisning. Først ute var Møvik avløpsreinsanlegg, som hadde sitt første heile driftsår i 2013.

Ein del av regnvatnet som kjem ned, finn vegen til avløpsnett, og sprengjer kapasiteten til leidningane. I periodar med mykje nedbør blir avløpsleidningane fylte opp, og det fører til at avløpsvatn går i overløp. Selskapet har dei siste åra derfor prioritert tiltak som reduserer innlekning til leidningane.

Selskapet er sertifisert som miljøfyrtårnsbedrift, noko som vil seie at vi oppfyller strenge krav med omsyn til kjeldesortering og har fokus på miljøvennleg drift av selskapet.

Vidare drift

I samsvar med rekneskapslova § 3-3 blir det stadfesta at føresetnaden for framleis drift er til stades. Til grunn for vurderinga ligg årsrekneskapslova for 2017.

Selskapets stilling og resultatet av verksemda

Selskapet hadde i 2017 samla driftsinntekter på kr 115 443 327. Av dette utgjorde offentlege vassgebyr, avløpsgebyr, renovasjonsgebyr og gebyr for tømning av septiktankar kr 109 141 217, medan kr 6 302 111 var andre inntekter.

Samla driftskostnader var på kr 89 777 639. Netto finanskostnader var på kr 13 684 572.

Året er gjort opp med eit overskot før skatt på kr 11 981 117.

Netto kontantstraum frå drifta utgjorde kr 37 266 122 i 2017 mot kr 23 749 083 i 2016. Pr. 31.12.17 har selskapet ein total kapital på kr 649 545 147, og av dette er kr 45 350 607 kortsiktig gjeld. Selskapet har pr. 31.12 ein eigenkapitalandel på 2,0 %.

Utover dette er styret ikkje kjent med at det etter utgangen av rekneskapsåret har skjedd ting som er viktige for vurderinga av selskapets resultat eller stilling.

Etter styrets oppfatning gir den framlagde rekneskapslova eit rett inntrykk av selskapet si stilling og resultatet for verksemda.

Investeringar

I løpet av 2017 er det gjennomført investeringar innan VAR-sektoren på 111 millionar kroner. Investeringane vil auke i tida framover som følgje av dei planlagde investeringane i handlingsprogrammet som blei vedteke i 2011. Forventa auke i folketilveksten og endringar i rammevilkåra vil føre til ei større endring i infrastrukturen for vatn og avløp.

Fleire prosjekt er tekne i bruk i 2017 eller er under bygging ved utgangen av 2017:

- ny vassleidning til Turøy
- ny vassleidning til Misje
- ny vassleidning til Geitanger
- ny vass- og avløpsleidning til Kallestad
- ny vassleidning til Søre Bjorøyna
- ny avløpspumpestasjon på Søre Bildøyna
- ny vassleidning til Trengereid og Dalseide
- ny vassleidning til Lie og Liaskjæret
- avløpsleidning frå Søre Straume til Søre Bildøyna
- vass- og avløpsleidningar i vegen mellom Arefjord og Storskaret

Prosjekt som er under bygging:

- avløpsreinseanlegg på Storanipa
- avløpsreinseanlegg på Krekjebærneset (Ågotnes)
- avløpsleidning frå Valen til Arefjord
- avløpsleidning frå Foldnes til Våge

Det er sendt inn søknad til NVE om å ta Kørelen i bruk som vasskjelde.

Det er også sendt inn søknad til NVE om å auke reguleringshøgda på Fjæreide, og dermed auke kjeldekapasiteten. NVE gav berre konsesjon til 10 år, og tiltaket fell derfor ut.

Økonomisk resultat og styrets framlegg til disponering

Det økonomiske resultatet i selskapet for 2017 blei eit overskot på kr 11 793 308, mot budsjettert overskot på kr 7,3 millionar. FjellVAR har vedtektsfesta at det ikkje skal betalast utbytte til aksjonæren.

Selskapet er frå 2012 definert som stort selskap etter rekneskapslova. Ei vesentleg endring som følgje av

at selskapet blir rekna som stort selskap, er at ein må føre estimatavvik for framtidige pensjonsforpliktingar i balansen. Pensjonsforpliktingane utgjer for rekneskapsåret kr 7 422 490.

Styret vil gjere framlegg om at overskotet i 2017 blir lagt til på sjølvkostfond og eigenkapital. Den bokførte eigenkapitalen viser etter dette eit akkumulert overskot på kr 3 330 334. Netto bokført eigenkapital er kr 13 330 334 pr. 31.12.17.

Finansiell risiko

Selskapet har relativt store lån. Store investeringar i ny infrastruktur vil auke gjelda i tida framover. I 2017 gjekk om lag 12 % av inntektene våre med til å betale renter. Styret i FjellVAR AS har lagt vekt på å unngå risiko, og selskapet har derfor sikra delar av låna mot rentesvingingar ved bruk av rentesikringsinstrument med spreiding i forfall og sikring innanfor ulike tidsintervall. Utover dette ser ikkje styret at selskapet har større finansiell risiko.

Likviditetsmessig risiko

Selskapet hadde ved utgangen av 2017 meir enn 121 MNOK i bank, noko som sikrar god likviditet i starten på 2018. Risikoen er vurdert som låg for selskapet.

Samfunn

Vårt system for etterleving av lover, forskrifter og interne krav er basert på førebygging, avdekking, rapportering og respons. Innsats mot korrupsjon og respekt for menneskerettar er ein integrert del av dei krava vi stiller til våre leverandørar. Noko av det vi gjer for å sikre oss ansvarleg åtferd, er å

- stille krav om at selskapa er à jour med skatt og mva.
- stille krav om at våre leverandørar er godkjende opplæringsbedrifter
- stille krav om internkontrollsystem og HMT
- kontrollere at allmenngjort minsteløn for tilsette i bygg- og anleggssektoren blir følgt

Vegen vidare

Fjell kommune har hatt stor auke i folketalet heilt sidan ein fekk brusamband til Bergen på 1970-talet. I september 2011 vedtok kommunestyret ny kommune-

delpplan for vatn og avløp i perioden 2011-2022. Målet med planen var mellom anna å kartleggje dagens situasjon og kva tiltak som må gjennomførast før vassforsyninga og avløpsanlegga tilfredsstillar forskriftskrava. Sjølv om det er stor usikkerheit knytt til utviklinga i folketalet framover, vil ein moderat auke i folketalet krevje investeringar i ny infrastruktur.

Hovudformålet for vassforsyninga i Fjell kommune er at ein skal syte for at befolkning og næringsliv som er tilknytt, skal vere sikra leveranse av tilstrekkeleg og godt nok vatn. Status i dag er at ein ikkje tilfredsstillar drikkevassforskrifta sine krav til leveringssikkerheit og beredskap. Det vil vere viktig å auke kjeldekapasiteten, auke vasshandsamingskapasiteten og sikre overføringskapasiteten. I løpet av dei neste ti åra er det foreslått ei investering innan vassforsyninga på om lag 400 millionar kroner.

Endringar i forureiningsforskrifta har medført ei innskjerping av reinsekrava i sentrale delar av kommunen, og det vil medføre store investeringar i nye reinseanlegg for avløp med tilhøyrande leidningsnett. Førebels kostnadsoverslag syner at ein må investere nærmare 500 millionar kroner for å stette desse forskriftskrava.

Det er i perioden 2009-2017 lagt ned eit betydeleg arbeid i å redusere energikostnadene. Innan vassfor-

syninga har ein redusert energiforbruket med om lag 50 % i perioden. Det er også starta opp arbeid med kartlegging av overvatn som blir leia til avløpsleidningane. Innleking av overvatn til avløpsnettet fører til at det ikkje er kapasitet til å ta imot tiltenkt mengde med avløp.

Selskapet vil også revidere renovasjonsforskrifta til ei meir kundeorientert forskrift som kan bidra til auka kjeldesortering og materialgjenvinning.

Som følgje av auken i folketalet og utviklinga i nye rammevilkår ønskjer selskapet at det blir utarbeidd ein ny avfallsplan i samarbeid med Fjell kommune. Måla med planen bør vere å kartleggje dagens avfallssituasjon og peike på kva tiltak som bør gjennomførast for å sikre ei effektiv og miljømessig god avfallshandtering i åra framover.

Arbeidsoppgåvene til selskapet vil auke i tida framover, og det vil vere viktig å styrkje organisasjonen for å møte dei framtidige utfordringane.

Takk til dei tilsette

Styret ønskjer å takke alle tilsette for positiv vilje og arbeidsinnsats i året som gjekk. Motiverte og endringsvillige medarbeidarar er avgjerande for den vidare utviklinga av FjellVAR AS som samfunnsaktør og miljøbedrift.

Styret i Fjell vatn, avløp og renovasjon AS
Straume, 23. april 2018

Ole Gerhard Fredheim
Styreleiar

Elna Nybakk
Nestleiar

Lars Oskar Lie
Styremedlem

Cato Dahle
Styremedlem

Eli Berland
Styremedlem

Reidun Brekke
Styremedlem

Tonje Alsvåg
Styremedlem

Bjarne Ulvestad
Dagleg leiar

REKNESKAP

RESULTATREKNESKAP 2017

	Note	2017	2016
DRIFTSINNTEKTER			
Kommunale årsgebyr og tilknytningsgebyr	5	109 141 217	104 871 754
Andre driftsinntekter	5	6 302 111	5 661 157
Sum driftsinntekter		115 443 327	110 532 911
DRIFTSKOSTNADAR			
Varekostnad	5	21 547 742	23 794 905
Lønnskostnad	3, 4, 5	20 938 731	20 641 593
Avskrivning	5, 6	17 773 769	15 454 910
Andre driftskostnader	3, 5, 9	29 517 397	30 975 758
Sum driftskostnader		89 777 639	90 867 166
Driftsresultat		25 665 689	19 665 745
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADAR			
Andre renteinntekter		2 454 527	2 293 555
Andre finansinntekter		2 679	99 923
Andre rentekostnader	7, 9	16 136 971	14 744 386
Andre finanskostnader		4 807	41 723
Netto finans	5	- 13 684 572	- 12 392 631
Ordinært resultat før skattekostnad		11 981 117	7 273 115
Skattekostnad på ordinært resultat	12	187 809	0
Årsresultat		11 793 308	7 273 115
OVERFØRINGAR OG DISPONERINGAR			
Overføring til/frå annan eigenkapital	13	576 148	58 253
Sjølvkostresultat overført til/frå sjølvkostfond	15	11 217 160	7 214 861
Sum overføringar		11 793 308	7 273 115

BALANSE

Anleggsmiddel

VARIGE DRIFTSMIDDEL

	Note	2017	2016
Tomter, bygningar og annan fast eigedom	6	4 293 351	4 293 351
Anlegg i drift	6, 8	422 937 202	385 472 976
Driftslausøyre, inventar, verkøy, kontormaskinar ol.	6, 8	2 379 624	3 233 049
Anlegg under utbygging	6	85 663 571	29 363 450
Sum varige driftsmiddel		515 273 748	422 362 826

FINANSIELLE ANLEGGSMIDDEL

Innskot KLP	4	487 860	112 705
Sum finansielle anleggsmiddel		487 860	112 705
Sum anleggsmiddel		515 761 608	422 475 531

Omløpsmiddel

Varer		56 760	113 148
-------	--	--------	---------

FORDRINGAR

Kundefordringar	8, 9, 10	6 487 573	5 117 685
Forskotsbetalte kostnader og andre fordringar		6 027 669	701 291
Sum fordringar		12 515 242	5 818 976
Bankinnskot, kontantar og liknande	2	121 211 538	208 409 237
Sum omløpsmiddel		133 783 540	214 341 361
Sum eignelutar		649 545 147	636 816 892

Eigenkapital	Note	2017	2016
INNSKOTEN EIGENKAPITAL			
Aksjekapital	13, 14	10 000 000	10 000 000
Sum innskoten eigenkapital		10 000 000	10 000 000
OPPTENT EIGENKAPITAL			
Annan eigenkapital	13	3 330 334	2 739 232
Sum opptent eigenkapital		3 330 334	2 739 232
Sum eigenkapital		13 330 334	12 739 232
Gjeld			
AVSETJING FOR FORPLIKTINGAR			
Pensjonshefte	4	7 422 490	6 900 091
Sjølvkostfond	13, 15	29 908 370	17 393 020
Sum avsetjing for forpliktingar		37 330 860	24 293 111
ANNA LANGSIKTIG GJELD			
Gjeld til kredittinstitusjonar	7, 8	553 533 346	568 250 464
Sum anna langsiktig gjeld		553 533 346	568 250 464
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld	9	34 888 685	24 654 442
Skatt til betaling	12	187 809	0
Skuldig offentlege avgifter	2	1 314 191	580 444
Anna kortsiktig gjeld	9, 11	8 959 922	6 299 198
Sum kortsiktig gjeld		45 350 607	31 534 084
Sum gjeld		636 214 813	624 077 660
Sum eigenkapital og gjeld		649 545 147	636 816 892

Styret i Fjell vatn, avløp og renovasjon AS
Straume, 23. april 2018

Ole Gerhård Fredheim
Styreleiar

Elna Nybakk
Nestleiar

Lars Oskar Lie
Styremedlem

Cato Dahle
Styremedlem

Eli Berland
Styremedlem

Reidun Brekke
Styremedlem

Tonje Alsvåg
Styremedlem

Bjarne Ulvestad
Dagleg leiar

KONTANTSTRÅUMOPPSTILLING

KONTANTSTRÅUM FRÅ DRIFTA	Note	2017	2016
Resultat før skattekostnad		11 981 117	7 273 115
Betalt skatt i perioden	12	0	- 6 691
Ordinære avskrivningar	6	17 773 769	15 454 910
Endring i varer		56 388	- 14 088
Endring i kundefordringar		- 1 369 888	453 384
Endring i leverandørgjeld		10 234 243	8 538 270
Forskjell i pensjonsmidlar/-forpliktingar	4	522 399	296 418
Endring i andre tidsavgrensingspostar		- 1 931 906	- 8 246 235
Netto kontantstrøm frå drifta		37 266 122	23 749 083
KONTANTSTRÅUM FRÅ INVESTERINGSAKTIVITETAR			
Utbetalningar ved kjøp av varige driftsmiddel	6	- 109 674 890	- 64 686 055
Ut-/innbetalningar ved kjøp av aksjar og partar		- 71 812	143 334
Netto kontantstrøm frå investeringsaktivitetar		- 109 746 702	- 64 542 721
KONTANTSTRÅUM FRÅ FINANSIERINGSAKTIVITETAR			
Innbetaling ved opptak av ny langsiktig gjeld		0	180 000 000
Utbetalningar ved nedbetaling av langsiktig gjeld		- 14 717 118	- 13 622 824
Netto kontantstrøm frå finansieringsaktivitetar		- 14 717 118	166 377 176
Netto endring i likvidar i året		- 87 197 698	125 583 538
Kontantar og bankinnskot per 01.01.		208 409 237	82 825 699
Kontantar og bankinnskot per. 31.12.		121 211 538	208 409 237

Selskapet har 10 millionar i unytta kassakreditt pr. 31.12.17

NOTAR TIL REKNESKAPEN

NOTE 1 Rekneskapsprinsipp

Årsrekneskapen er sett opp i samsvar med rekneskapslova og god rekneskapskikk.

KORRIGERING AV TIDLEGARE ÅRS FEIL OG SAMANLIKNINGSTAL

I 2017 blei det oppdaga at det ved ein inkurie i 2016 blei kostnadsført påkostning av ein pumpestasjon som skulle vore balanseført. Kostnadane gjeld avdeling avløp og er i 2017 korrigert direkte mot sjølvkostfond. Ein har også i 2017 fått ny informasjon om eigenkapitaltilskot i KLP som har medført ei korrigerings av tidlegare års tal. Samanlikningstal er vist i note 4, 5, 13 og 15.

SJØLVKOSTFOND

FjellVAR AS har ikkje som føremål å skaffe aksjonæren økonomisk utbytte. Selskapet har derfor valt å synleggjere opptente midlar knytte til sjølvkostverksemda som eit sjølvkostfond, sidan dette er forskotsbetalingar frå kundane.

SALSINNTEKTER

Frå 1. oktober 2014 overtok FjellVAR AS ansvaret for utfakturering av dei kommunale vass-, avløps- og renovasjonsgebyra. Årsgebyr blir rekna inn over abonnementsperioden. Kunder som nyttar vassmålar, blir fakturerte a konto 4 gonger, med endeleg avrekning på slutten av året etter faktisk forbruk. Tilknytingsgebyr blir inntektsførte i det året tilknyttinga skjer. FjellVAR AS har sikra sine krav gjennom legalpant i dei respektive eigedomane. Sal av andre varer blir inntektsført på leveringstidpunktet. Tenester blir inntektsførte etter kvart som dei blir utførte.

HOVUDREGEL FOR VURDERING OG KLASSIFISERING AV EIGNELUTAR OG GJELD

Eignelutar som er bestemte til varig eige eller bruk i verksemda, er klassifiserte som anleggsmiddel. Andre eignelutar er klassifiserte som omløpsmiddel. Fordringar som skal betalast tilbake innan eitt år, er klassifiserte som omløpsmiddel. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarande kriterium lagde til grunn.

Anleggsmiddel blir vurderte til kost, men nedskrivne til verkeleg verdi når verdifallet er venta å ikkje vere forbli-gående. Langsiktige lån blir balanseførte til nominelt motteke beløp på etableringstidpunktet. Omløpsmiddel blir vurderte til den lågaste verdien av kost og verkeleg verdi. Kortsiktig gjeld blir balanseført som nominelt motteke beløp på etableringstidpunktet.

FORDRINGAR

Kundekrav og andre krav er oppførte i balansen til pålydande etter frådrag for avsetjing til forventa tap. Avsetjing til tap blir gjort på grunnlag av en bloc-avsetjing på 2 % av fordringsmassen. Spesifikke fordringar blir nedskrivne når leiinga meiner at dei ikkje kan drivast inn heilt eller delvis.

VAREBEHALDNING

Lager av innkjøpte varer er verdsett til den lågaste verdien av anskaffingskost og verkeleg verdi. Anskaffingskost blir vurdert etter FIFO-prinsippet.

VARIGE DRIFTSMIDDEL

Varige driftsmiddel blir balanseførte og avskrivne over driftsmiddelet si økonomiske levetid dersom levetida er over 3 år. Vedlikehald av driftsmiddel blir kostnadsført etter kvart som det blir utført, medan påkostnad eller forbetring blir lagt til kostprisen på driftsmiddelet og avskreven over resterande økonomisk levetid. Utgifter til forskning og utvikling blir resultatførte når dei oppstår. Avskrivningar blir gjorde etter ein lineær avskrivingsplan.

PENSJONAR

Verksemda har kollektiv (felles) pensjonsordning i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) for dei tilsette. Ordninga i KLP inkluderer også tariffesta AFP-ordning frå fylte 62 år. Ordningane er ytingsplanar, dvs. at selskapet har det økonomiske ansvaret for at dei tilsette får dei avtalte ytingane. Dei tilsette betaler premie tilsvarande 2 % av løna, og selskapet betaler resten av premien. Dei ytingsbaserte pensjonsordningane blir vurderte til noverdien av dei framtidige pensjonsytingane som er rekneskapsmessig opptente på balansedagen. Pensjonsmidlar blir vurderte til verkeleg verdi.

Endringar i ytingsbaserte pensjonsforpliktingar som skuldast endringar i pensjonsplanar, blir fordelte over antatt gjennomsnittleg resterande oppteningstid. Akkumulert verknad av estimatendringar og endringar i finansielle og aktuarielle føresetnader (aktuarielle vinstar og tap) under 10 % av det som er størst av pensjonsforpliktingane og pensjonsmidlane ved starten på året, blir ikkje rekna inn. Når den akkumulerte verknaden er over 10 %-grensa ved starten på året, blir det overskytande resultatført over antatt gjennomsnittleg resterande oppteningstid.

Periodens netto pensjonskostnad blir klassifisert som løns- og personalkostnadar.

SKATT

FjellVAR AS har ikkje som føremål å skaffe aksjonæren økonomisk utbytte. Eit eventuelt overskot i verksemda skal berre nyttast til å realisere selskapet sitt ideelle føremål. På bakgrunn av dette har Skatt Vest etter ei samla vurdering kome til at selskapet ikkje har erverv til føremål med noverande verksemd, og at det derfor skal fritakast for formues- og inntektsskatt.

Etter lovendring av 01.07.2004 skjer handtering av avfall frå bedriftskundar i fri konkurranse med andre aktørar. FjellVAR er ikkje lovpålagt å gi eit renovasjonstilbod til slike kundar, og lova krev ikkje at denne tenesta skal drivast

etter sjølvkostprinsippet. Likningskontoret har bede om at det blir levert sjølvmelding for denne delen av verksemda. FjellVAR betaler derfor skatt berre av netto inntekter relatert til handtering av avfall frå bedriftskundar. Skattepliktig resultat avvik dermed frå det ordinære resultatet til heile selskapet.

KONTANTSTRAUMOPPSTILLING

Kontantstraumoppstillinga er utarbeidd etter den indirekte metoden. Kontantar og kontantekvivalentar omfattar kontantar, bankinnskot og andre kortsiktige, likvide plasseringar.

NOTE 2 Bankinnskot

Av selskapet sine bankinnskot er følgjande bundne skattetrekksmidlar i bank pr. 31.12.2017:

	2017
Bundne skattetrekksmidlar	786 212

NOTE 3 Løn, godtgjersle, lån til tilsette m.m.**LØNSKOSTNADAR**

	2017	2016
Løn	15 598 400	15 429 591
Arbeidsgivaravgift	2 581 335	2 558 873
Pensjonskostnadar ekskl. arbeidsgivaravgift og adm.	2 307 163	2 188 930
Andre ytingar	451 832	464 200
Sum	20 938 731	20 641 593

Gjennomsnittleg tal fast tilsette 28,8 årsverk.

YTINGAR TIL LEIANDE PERSONAR

	Løn	Pensjonsutgifter	Anna godtgjersle
Dagleg leiar	1 122 009	22 735	6 535
Styrehonorar	271 700		

GODTGJERSLE TIL REVISOR ER FORDELT PÅ FØLGJANDE

	2017	2016
Lovpålagt revisjon	91 710	90 000
Andre revisjonsrelaterte tenester	129 652	79 424
Teknisk utarbeiding av rekneskap	28 000	22 000

Meirverdiavgift er ikkje inkludert i revisjonshonoraret.

NOTE 4 Pensjonar

Verksemda pliktar å ha tenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordningar tilfredsstiller krava i denne lova.

Verksemda har pensjonsordningar som omfattar alle selskapets tilsette. Pr. 31.12.17 omfattar pensjonsordninga 26 aktive tilsette, inkludert vikarar og deltidstilsette, 11 pensjonar og 14 med oppsette rettar. Ordningane gir rett til definerte framtidige ytingar. Desse er i hovudsak avhengige av tal oppteningsår, lønsnivå ved oppnådd pensjonsalder og storleiken på ytingane frå folketrygda.

Forpliktinga er dekkja gjennom Kommunal Landspensjonskasse (KLP).

	2017	2016
Noverdi av årets pensjonsopptening	2 477 774	2 261 489
Rentekostnad av pensjonsforpliktinga	820 436	776 150
Avkasting på pensjonsmidlane	- 814 281	- 666 822
Administrasjonskostnadar	116 753	114 281
Arbeidsgivaravgift	366 696	350 399
Resultatført aktuarielt tap	0	-
Netto pensjonskostnad	2 967 378	2 835 497
Opptente pensjonsforpliktingar	34 024 263	29 645 837
Pensjonsmidlar (til marknadsverdi)	25 462 165	22 174 275
Arbeidsgivaravgift	1 207 256	1 053 490
Ikkje-resultatført verknad av estimatavvik	- 2 346 864	- 1 624 961
Netto pensjonsforplikting	7 422 490	6 900 090
ØKONOMISKE FØRESETNADAR	2017	2016
Diskonteringsrente	2,40 %	2,60 %
Forventa lønsvekst	2,50 %	2,50 %
Forventa G-regulering	2,25 %	2,25 %
Forventa pensjonsregulering	1,48 %	1,48 %
Forventa avkasting	4,10 %	3,60 %

Dei aktuarmessige føresetnadene er baserte på vanlege nytta føresetnader innan forsikring når det gjeld demografiske faktorar.

Eigenkapitaltilskot i KLP

Bokført innskot 31.12.16	112 705
Korrigering tidligare års kostnadsførte innskot	303 343
Eigenkapitalinnskot 2017	71 812
Bokført innskot 31.12.17	487 860

NOTE 5 Resultat fordelt pr. avdeling

2017

DRIFTSINNEKTER	Vatn	Avløp	Slam	Renovasjon hushald	Renovasjon næring	Sum
Kommunale årsgebyr	38 051 626	35 508 041	3 021 088	21 999 269	3 315 700	101 895 724
Tilknytingsgebyr	4 100 482	3 145 010	0	0	0	7 245 492
Andre inntekter	740 653	167 409	80 065	4 062 245	1 251 739	6 302 111
Sum driftsinntekter	42 892 761	38 820 460	3 101 153	26 061 514	4 567 439	115 443 327
DRIFTSKOSTNADAR						
Varekostnader	825 939	1 686 414	1 805 837	15 014 456	2 215 097	21 547 742
Løns- og personalkostnader	6 513 090	6 969 575	926 449	5 419 522	1 110 096	20 938 731
Avskrivning	9 925 176	5 775 703	28 726	1 963 776	80 387	17 773 769
Energikostnader	1 027 983	760 441	7 122	55 532	5 203	1 856 281
Andre driftskostnader	12 508 519	10 359 302	528 056	3 877 669	387 570	27 661 116
Sum driftskostnader	30 800 707	25 551 435	3 296 190	26 330 955	3 798 353	89 777 639
FINANSPOSTAR						
Finansinntekter	1 445 591	929 256	18 811	59 426	4 123	2 457 206
Finanskostnader	9 764 027	6 221 421	4 180	142 899	9 250	16 141 778
Netto finanspostar	8 318 436	5 292 165	-14 631	83 473	5 127	13 684 572
Årets resultat	3 773 618	7 976 861	-180 405	-352 915	763 958	11 981 117

2016

DRIFTSINNEKTER	Vatn	Avløp*	Slam	Renovasjon hushald	Renovasjon næring	Sum
Kommunale årsgebyr	36 897 639	31 469 838	3 105 229	21 251 202	3 063 252	95 787 160
Tilknytingsgebyr	5 039 243	4 045 351	0	0	0	9 084 594
Andre inntekter	245 852	200 414	89 554	4 568 214	557 123	5 661 157
Sum driftsinntekter	42 182 734	35 715 603	3 194 783	25 819 416	3 620 375	110 532 911
DRIFTSKOSTNADAR						
Varekostnader	1 203 345	2 053 605	1 876 750	16 429 370	2 231 834	23 794 905
Løns- og personalkostnader	6 368 991	6 717 435	823 214	5 657 702	1 074 251	20 641 593
Avskrivning	9 042 741	4 691 171	15 544	1 625 815	79 640	15 454 910
Energikostnader	1 017 048	676 112	4 355	42 098	4 355	1 743 969
Andre driftskostnader	12 725 743	11 153 765	528 248	3 549 371	264 863	28 221 990
Sum driftskostnader	30 357 868	25 292 088	3 248 111	27 304 356	3 654 943	89 857 366
FINANSPOSTAR						
Finansinntekter	1 108 795	1 098 107	19 453	65 431	101 691	2 393 476
Finanskostnader	9 355 640	5 261 228	4 158	156 213	8 869	14 786 109
Netto finanspostar	8 246 845	4 163 121	-15 295	90 782	-92 822	12 392 631
Årets resultat	3 578 021	6 260 394	-38 032	-1 575 723	58 253	8 282 913

*) Ved ein inkurie i 2016 blei det kostnadsført ei påkostning av ein pumpestasjon som skulle vore balanseført. Oppstillinga ovanfor er vist slik resultatet har utvikla seg dersom endringane hadde blitt gjort i riktig år.

NOTE 6 Varige driftsmiddel

	Tomter	Anlegg i drift, bygninger og annan eiendom	Anlegg under utbygging	Inventar, utstyr, kontormaskiner, transportmiddel m.m.	Sum
Anskaffingskost 01.01.17	4 293 351	526 451 189	29 480 545	14 093 567	574 318 652
Tilgang i året	0	0	110 194 400	861 495	111 055 895
Overføring	0	53 894 280	- 53 894 280	0	-
Avgang i året	0	0	0	0	0
Anskaffingskost 31.12.	4 293 351	580 345 469	85 780 665	14 955 063	685 374 547
Akk. av- og nedskrivning pr. 01.01.17	0	-141 349 418	-117 095	-10 860 519	-152 327 032
Årets ordinære avskrivning	0	-16 058 849	0	-1 714 920	-17 773 769
Akk. av- og nedskrivning pr. 31.12.17	0	-157 408 267	-117 095	-12 575 439	-170 100 801
Bokført verdi pr. 31.12.17	4 293 351	422 937 202	85 663 571	2 379 624	515 273 748
Bokført verdi pr. 01.01.17	4 293 351	385 472 976	29 363 450	3 233 049	422 362 826
Økonomisk levetid		20 - 40 år		3 - 5 år	
Avskrivningsplan		Lineær		Lineær	

NOTE 7 Gjeld som forfell meir enn fem år etter rekneskapsårets slutt

	2017	2016
Kommunal Landspensjonskasse	462 919 226	477 636 344
Sum	462 919 226	477 636 344

FjellVAR sine lån er tekne opp som serielån med resterande tid 30 - 40 år. Dei er dessutan fullt ut sikra med sjølvskuldnarkausjon frå Fjell kommune.

Selskapet har inngått avtale om rentesikring for delar av sine lån. Rentesikringa er eit ledd i selskapet sitt ønske om føreseielege rentebetalingar for å hindre store resultatutslag som følgje av rentesvingingar, og for å redusere risikoen knytt til låna.

Estimert negativ marknadsverdi av rentesikringsavtalen pr. 31.12.2017 er vist nedanfor.

	Handelsdato	Betal/ ta imot - kurs	Hovudstol	Forfallsdato	Marknadsverdi 31.12.2017
Renteswap	03.12.2009	Ta imot 0,79 %	62 000 000	08.04.2019	791 607
Renteswap	03.12.2009	Betal 4,60 %	62 000 000	08.04.2019	- 4 125 792
Renteswap	03.12.2009	Ta imot 0,79 %	49 600 000	08.04.2024	3 645 216
Renteswap	03.12.2009	Betal 4,97 %	49 600 000	08.04.2024	- 12 548 416
Renteswap	03.12.2009	Ta imot 0,89 %	76 460 214	31.12.2030	10 491 502
Renteswap	03.12.2009	Betal 4,79 %	76 460 214	31.12.2030	- 28 221 109
Sum					- 29 966 992

NOTE 8 Pantegarantiar

Eigaren av selskapet, Fjell kommune, har gjennom kommunestyrevedtak stilt kommunal garanti for låneopptak på kr 588 684 700, der restlån pr. 31.12.17 er kr 553 533 346.

FjellVAR betalte i 2017 ei sjølvskuldnarkausjonsrente til Fjell kommune på kr 1 000 000.

Selskapet har i tillegg inngått avtale om kassakreditt på kr 10 millionar i Danske Bank. Som sikkerheit for kassakreditten er det stilt flåtepant på kr 20 millionar, factoringpant på kr 20 millionar samt driftstilhør på kr 20 millionar. Kassakreditten er unytta pr. 31.12.2017.

NOTE 9 Mellomvære med Fjell kommune

	2017	2016
KUNDEFORDRINGAR		
Fjell kommune	271 694	21 064
LEVERANDØRGJELD		
Fjell kommune	1 022 729	1 076 075
ANNA KORTSIKTIG GJELD		
Fjell kommune	0	0
TENESTEKJØP		
Fjell kommune	1 005 357	1 134 782
GARANTIKOSTNAD KLASSIFISERT SOM RENTEKOSTNAD		
Fjell kommune	1 000 000	1 000 000

NOTE 10 Kundefordringar

	2017	2016
Kundefordringar	6 629 768	5 314 487
En bloc-avsetjing for forventta tap	- 142 195	- 196 802
Sum	6 487 573	5 117 685

NOTE 11 Avsetjing for forpliktingar og anna kortsiktig gjeld

	2017	2016
Skuldig løn og feriepengar	1 636 599	1 710 340
Påkomne renter	2 659 354	1 690 758
Andre påløpte kostnadar	4 663 970	2 898 101
Sum	8 959 922	6 299 199

NOTE 12 Skatt

Verksemda har i hovudsak skattefritak (sjå rekneskapsprinsipp om skatt i note 1). Skattepliktig resultat er berre resultat for den skattepliktige delen av verksemda. Det er derfor ikkje direkte samsvar mellom ordinært resultat i rekneskapen og i skattenoten.

ÅRETS SKATTEKOSTNAD

	2017	2016
Skatt til betaling	0	0
Årets totale skattekostnad	0	0

BEREKNING AV ÅRETS SKATTEGRUNNLAG

Ordinært resultat før skattekostnad	763 957	58 253
Permanente forskjellar	12 068	-99 751
Endring i midlertidige forskjellar	24 085	23 925
Bruk av framførbart underskot	-17 573	0
Årets skattegrunnlag	782 537	-17 573
Skatt til betaling (24 %) av årets skattegrunnlag	187 809	0

OVERSIKT OVER MIDLERTIDIGE FORSKJELLAR

Netto pensjonsforplikting ført i balansen	-312 504	-288 419
Sum	-312 504	-288 419
Akkumulert framførbart underskot	0	-17 573
Netto midlertidige forskjellar pr. 31.12.17	-312 504	-305 992

Utsett skattefordel	-71 876	-73 438
---------------------	---------	---------

Utsett skattefordel er ikkje balanseført.

NOTE 13 Eigenkapital

	Aksjekapital	Annan egenkapital	Sum
Eigenkapital pr 31.12.16	10 000 000	2 739 232	12 739 232
Korrigering egenkapitaltilskot KLP		14 954	14 954
Eigenkapital pr. 01.01.17	10 000 000	2 754 186	12 754 186
Årsresultat renovasjon næring	0	576 148	576 148
Eigenkapital pr. 31.12.17	10 000 000	3 330 334	13 330 334

NOTE 14 Aksjekapital og aksjonærinformasjon**AKSJEKAPITALEN BESTÅR AV**

	Tal	Pålydande	Balanseført
Ordinære aksjar	10 000	1 000 kr	10 000 000

AKSJONÆRAR I SELSKAPET PR. 31.12.17

	Ordinære aksjer	Eigarpart	Røystandel
Fjell kommune	10 000	100 %	100 %

NOTE 15 Sjølvkostrekneskap

FjellVAR fører sin selskapsrekneskap etter lov om årsregnskap m.v. Grunnlaget for sjølvkostkalkylane til FjellVAR vil vere rekneskapsførte inntekter og kostnader ifølgje reglane i rekneskapslova. Etterkalkylen er basert på eit samandrag av rekneskapsuttrekk frå selskapsrekneskapen. Kalkylen inkluderer også eventuelle forskjellar i periodisering samt årets finansielle resultat. Men forskjellar skal tilbakeførast over 5 år. FjellVAR forventar at avløpsfondet blir redusert dei komande åra då det er planlagt større vedlikehald og investeringar knytt til avløpsavdelinga.

Selskapet nyttar reelle renter i berekning av sjølvkost, med unntak av avdeling Renovasjon, der det er nytta kalkylerente i 2017. Bruk av kalkylerente i staden for faktisk rente kan skape problem, fordi det over tid blir ulik rente mellom sjølvkostrekneskapen og rekneskapen ifølgje reglane i rekneskapslova.

GEBYRREKNEKAP

2017	Vatn	Avløp	Slam	Renovasjon	Sum
Gebyrinntekter	42 892 761	38 820 460	3 101 153	26 061 514	110 875 888
Direkte driftskostnader	18 233 654	17 814 203	2 947 124	22 962 379	61 957 360
Indirekte driftskostnader	2 641 877	1 961 529	320 339	1 404 798	6 328 543
Avskrivinger	9 925 176	5 775 703	28 723	1 963 776	17 693 378
Netto rentekostnad	8 318 436	5 292 166	-14 631	83 473	13 679 444
Sum	3 773 618	7 976 859	-180 402	-352 912	11 217 160
Dekningsbidrag for gebyrinntekter	110 %	126 %	95 %	99 %	111 %
2016*	Vatn	Avløp	Slam	Renovasjon	Sum
Gebyrinntekter	42 182 734	35 715 603	3 194 783	25 819 416	106 912 536
Direkte driftskostnader	19 084 703	18 920 073	2 848 856	23 883 198	64 736 830
Indirekte driftskostnader	2 230 424	1 680 844	383 710	1 795 344	6 090 322
Avskrivinger	9 042 741	4 691 171	15 544	1 625 815	15 375 271
Netto rentekostnad	8 246 845	4 163 121	-15 295	90 783	12 485 454
Sum	3 578 021	6 260 394	-38 032	-1 575 724	8 224 659
Dekningsbidrag for gebyrinntekter	109 %	121 %	99 %	94 %	108 %
2015*	Vatn*	Avløp	Slam	Renovasjon	Sum
Gebyrinntekter	40 886 151	34 220 151	3 051 747	26 262 505	104 420 554
Driftskostnader	30 717 356	16 947 207	2 242 641	23 810 067	73 717 271
Indirekte driftskostnader	1 587 645	1 695 337	146 629	1 402 366	4 831 977
Avskrivinger	8 795 314	7 071 234	170 271	1 493 708	17 530 527
Netto rentekostnad	9 526 324	4 163 965	-4 311	157 149	13 843 127
Sum	-9 740 488	4 342 408	496 517	-600 785	-5 502 348
Dekningsbidrag for gebyrinntekter	81 %	115 %	119 %	98 %	95 %

*) Ved ein inkurie i 2016 blei det kostnadsført ei påkostning av ein pumpestasjon som skulle vore balanseført. Det er også i 2017 kommen ny informasjon om tidligare kostnadsført eigenkapitalinnskot i KLP. Samtlige feil er korrigert mot inngåande sjølvkostfond 1.1. og oppstillinga ovanfor er vist slik sjølvkostresultatet har utvikla seg dersom føringane hadde vore gjort riktig år.

HISTORISK UTVIKLING AV SJØLVKOSTFOND SISTE 5 ÅR

2017	Balanse 31.12.2016	Endring IB** 01.01.2017	Resultat 2017	Balanse 31.12.2017
Vatn	805 148	99 538	3 773 618	4 678 304
Avløp	14 991 254	1 111 767	7 976 859	24 079 880
Slam	- 210 096	14 029	- 180 402	- 376 469
Renovasjon	1 806 714	72 855	- 352 912	1 526 657
Sum	17 393 020	1 298 189	11 217 160	29 908 370

2016	Balanse 31.12.2015	Endring IB* 01.01.2016	Resultat 2016	Balanse 31.12.2016
Vatn	- 1 775 862	- 997 009	3 578 023	805 148
Avløp	11 816 928	- 2 076 268	5 250 595	14 991 254
Slam	- 172 064		- 38 032	- 210 096
Renovasjon	3 382 437		- 1 575 723	1 806 714
Sum	13 251 439	- 3 073 277	7 214 861	17 393 020

2015	Balanse 31.12.2014	Endring IB* 01.01.2015	Resultat 2015	Balanse 31.12.2015
Vatn	7 537 085	-569 468	- 8 743 479	- 1 775 862
Avløp	6 452 940	- 1 054 688	6 418 676	11 816 928
Slam	- 668 581		496 517	- 172 064
Renovasjon	3 983 222		- 600 785	3 382 437
Sum	17 304 666	- 1 624 156	- 2 429 071	13 251 439

2014	Balanse 31.12.2013	Endring IB* 01.01.2014	Resultat 2014	Balanse 31.12.2014
Vatn	9 969 930	855 596	- 3 288 442	7 537 085
Avløp	- 786 307	670 602	6 568 645	6 452 940
Slam	- 896 963	69 373	159 009	- 668 581
Renovasjon	4 254 987	647 478	- 919 243	3 983 222
Sum	12 541 647	2 243 049	2 519 969	17 304 666

2013	Balanse 31.12.2012	Endring IB 01.01.2013	Resultat 2013	Balanse 31.12.2013
Vatn	7 344 386		2 625 543	9 969 929
Avløp	- 2 990 866		2 204 559	- 786 307
Slam	- 514 781		- 382 182	- 896 963
Renovasjon	4 217 018		37 969	4 254 987
Sum	8 055 757		4 485 889	12 541 647

***) Det blei i 2017 avdekket kostnadsføring av ei påkostning i 2016 av ein pumpestasjon som skulle vere balanseført. Det er også i 2017 kommen ny informasjon om tidlegare kostnadsført eigenkapitalinnskot i KLP. Begge feil er korrigert mot inngåande sjølvkostfond 1.1. Oppstillinga ovanfor er vist slik sjølvkostresultatet har utvikla seg dersom føringane hadde vore gjort riktig år.

*) Ved ein inkurie er det i 2014 og 2015 blitt balanseført driftskostnadar som i 2016 er korrigert direkte mot sjølvkostfonda Vatn og Avløp. Endring i IB 2014 skuldast endring i rekneskapsprinsipp vedr. verknad av levealderjustering pensjon. Oppstillinga ovanfor er vist slik sjølvkostfonda har utvikla seg dersom føringane hadde vore gjort riktig år.

REVISORS BERETNING

BDO AS
O.J. Brochs gate 16A
5006 Bergen

Uavhengig revisors beretning

Til generalforsamlingen i Fjell vatn avløp og renovasjon AS

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Fjell vatn avløp og renovasjon AS' årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den andre informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen.

Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Bergen, 2. mai 2018
BDO AS

Charlotte Bårdsen
Statsautorisert revisor

Fjell vatn, avløp og renovasjon AS
Lonavegen 20, 5353 Straume
Tlf.: 56 31 59 30
E-post: postboks@fjellvar.as
Org. nr. 985 345 899

www.fjellvar.as